

CASP2021

Koordinirane aktivnosti
za sigurnost proizvoda

E-cigarete i
tekućine

Završno
izvješće

Sadržaj

Sadržaj	2
Popis kratica	2
Izvršni sažetak	3
1. dio	
1. Pregled aktivnosti	4
1.1 Uključena tijela za nadzor tržišta (TNT-ovi)	4
1.2 Obuhvaćeni proizvodi i kriteriji ispitivanja	5
1.2.1 Obuhvaćeni proizvodi	5
1.2.2 Kriteriji ispitivanja	5
2. Uzorkovanje i ispitivanje	6
2.1 Distribucija uzorkovanja	6
2.2 Postupak ispitivanja	7
3. Rezultati ispitivanja	8
3.1 Pregled rezultata ispitivanja i glavni nalazi	8
3.2 Rezultati po vrsti ispitivanja	9
3.3 Rezultati po maloprodajnom kanalu	12
3.4 Zaključci o rezultatima ispitivanja	12
4. Procjena rizika i mjere	13
4.1 Rezultati procjene rizika	13
4.2 Poduzete korektivne mjere	13
5. Zaključci i preporuke	14
5.1 Zaključci	14
5.2 Preporuke za dionike	15
2. dio	
1. Što je CASP?	16
Uloge i odgovornosti	16
2. Hodogram za AOP	17
3. Alati i procesi AOP-a	18

Popis kratica

KRATICA	OPIS
AOP	Aktivnost povezana s određenim proizvodom
CASP	Koordinirane aktivnosti za sigurnost proizvoda
CEN	Europski odbor za normizaciju
DČ	Država članica / Države članice
EGP	Europski gospodarski prostor
EISMEA	Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove
EN	Europski standard
EU	Europska unija
GPSD	Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ)
GS	Gospodarski subjekt
GU JUST	Glavna uprava Europske komisije za pravosuđe i zaštitu potrošača
ISO	Međunarodna organizacija za normizaciju
KoM	Početni sastanak
Safety Gate	EU-ov sustav za brzo obavješćivanje o opasnim neprehrambenim proizvodima
Smjernice RAPEX	Odluka (EU) 2019/417
SPR	Smjernice za procjenu rizika
TNT	Tijelo za nadzor tržišta
TPD	Direktiva o duhanskim proizvodima (2014/40/EU)
TS	Tehničke specifikacije
Uredba CLP	Uredba (EZ) 1272/2008 o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa

Izvršni sažetak

Ciljevi aktivnosti

Projektima koordiniranih aktivnosti za sigurnost proizvoda (CASP) omogućuje se suradnja svih tijela za nadzor tržišta (TNT-ovi) iz zemalja Europske unije (EU) / Europskoga gospodarskog prostora (EGP) pri jačanju sigurnosti proizvoda koji se stavljuju na jedinstveno europsko tržište. Ova aktivnost bila je usmjerenja na e-cigarete i e-tekućine. Proizvodi su uzorkovani i ispitani prema zajednički dogovorenim kriterijima u europskom laboratoriju koji su odabrali uključeni TNT-ovi.

Obuhvaćeni proizvodi

E-cigarete (e-cigarete za jednokratnu uporabu, punjive e-cigarete različitih veličina) i e-tekućine s nikotinom i bez nikotina.

Glavni kriteriji ispitivanja

- CEN/TS 17287:2019 Zahtjevi i metode ispitivanja za elektroničke cigarete i povezane uređaje
- ISO 13127:2012 Ambalaža sigurna za djecu – Metode mehaničkog ispitivanja za sustave pakiranja koji se mogu ponovno zatvoriti i sigurni su za djecu
- emisije iz e-cigareta
- ISO 20714:2019 e-tekućina – Određivanje nikotina, propilen-glikola i glicerola u tekućinama koje se upotrebljavaju u elektroničkim uređajima za isporuku nikotina – Metoda plinske kromatografije.

Rezultati

- Broj ispitanih proizvoda – 169:
  - 132 e-tekućine
  - 37 e-cigareta
- Ukupno 137 uzoraka (81%) ispunilo je zahtjeve plana ispitivanja.
- Ukupno 32 uzorka (19%) nisu ispunila barem jedan od zahtjeva plana ispitivanja:
  - 22 e-cigarete (60%) i 10 uzorka e-tekućina (8%).

Ključne preporuke

Za potrošače

- Obratite posebnu pozornost na upozorenja i oznake te pozorno slijedite upute.
- Prijavite sve sigurnosne probleme koji se pojave tijekom upotrebe proizvoda i informirajte se o aktivnostima opoziva.

Za gospodarske subjekte

- Budite svjesni svojih obveza prema važećim zakonima.
- Provodite redovite kontrole svojih proizvoda.
- Potrošače jasno obavještavajte o opozivima.

Zaključci

Jedan uzorak od pet ispitanih uzoraka nije ispunio relevantne zahtjeve. Više od polovice uzoraka nije ispunilo formalne zahtjeve o upozorenjima, oznakama i uputama.

Procjene rizika koje su proveli TNT-ovi pokazale su da jedan uzorak predstavlja ozbiljan rizik, a tri srednji rizik.

Među glavnim mjerama poduzetima u vezi s proizvodima koji nisu ispunili zahtjeve, jedan je proizvod opozvan s tržišta i 15 ih je povučeno.

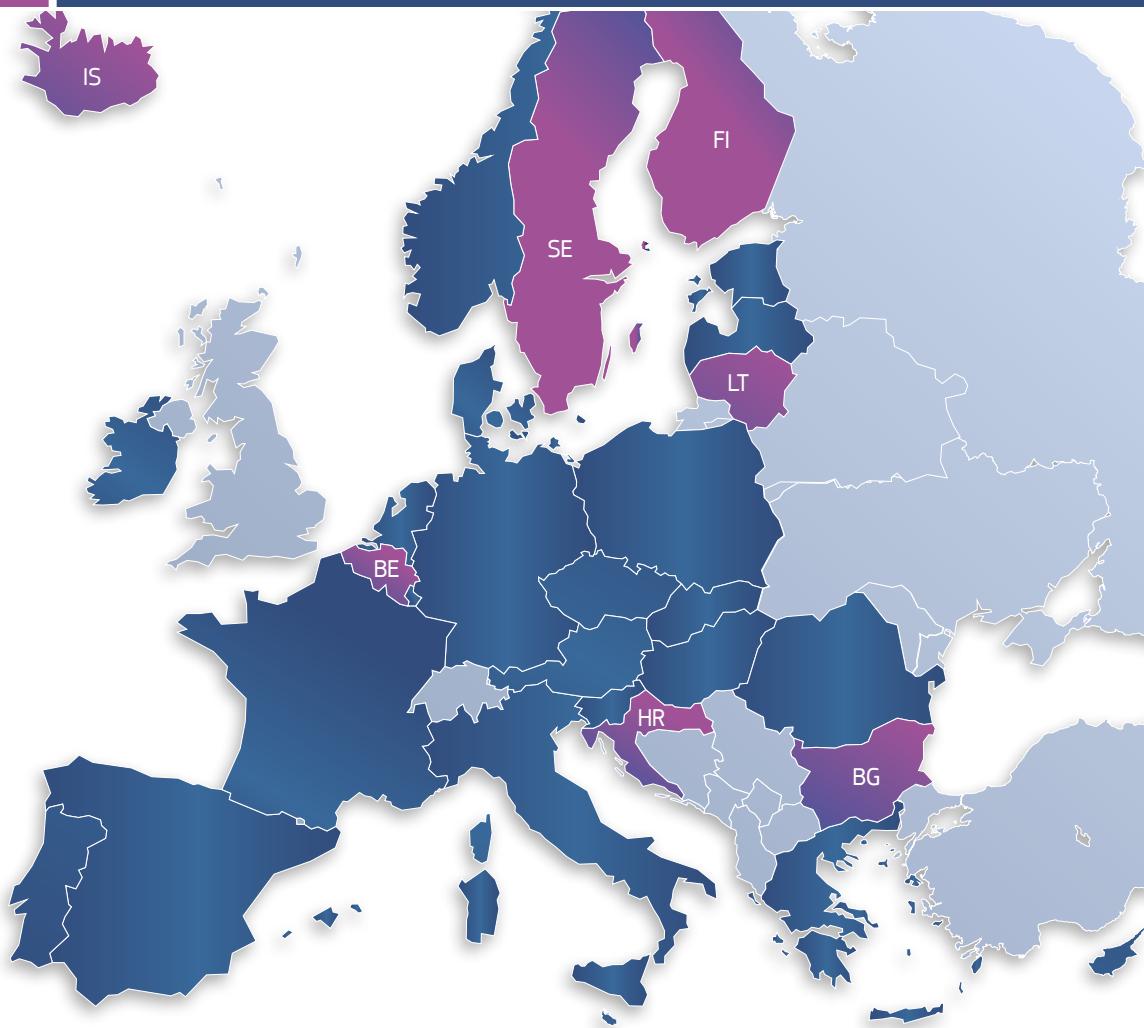

1. Pregled aktivnosti

Uključena tijela za nadzor tržišta (TNT-ovi)

Ukupno osam TNT-ova iz šest država članica EU-a (DČ) i jedne zemlje EGP-a sudjelovalo je u aktivnosti povezanoj (AOP) s e-cigaretama i tekućinama, kao što je prikazano na slici u nastavku.

ZEMLJA	TNT
Belgija	Savezna javna služba (FPS) – Zdravlje, sigurnost prehrambenog lanca i okoliš Federalno gospodarstvo za javne službe – Opća uprava za kvalitetu i sigurnost
Bugarska	Povjerenstvo za zaštitu potrošača
Finska	Nacionalno nadzorno tijelo za dobrobit i zdravlje
Hrvatska	Državni inspektorat
Island	Uprava za stanovanje i izgradnju
Litva	Državna uprava za zaštitu prava potrošača
Švedska	Švedski nacionalni odbor za električnu sigurnost

1.2 Obuhvaćeni proizvodi i kriteriji ispitivanja

1.2.1 Obuhvaćeni proizvodi

Tablica 1 – Obuhvaćeni proizvodi

E-CIGARETE	E-TEKUĆINE
<ul style="list-style-type: none"> Jednokratne e-cigarete Punjive e-cigarete <ul style="list-style-type: none"> prodaju se kao jedna jedinica (isključujući napredne osobne isparivače) dizajnirana za ponovno punjenje iz boca s vlastitim sustavom punjenja, što se naziva „vape-pods” 	e-tekućine s nikotinom i bez nikotina

1.2.2 Kriteriji ispitivanja

Plan ispitivanja za ovu aktivnost temeljio se na zahtjevima standarada ISO 20714:2019, CEN/TS 17287:2019 i ISO 13127:2012 kao i na kriterijima utvrđenima u dodatnim ispitivanjima. Plan je uključivao procjene za provjeru:

- kemijskog sastava e-tekućine, uključujući sadržaj nikotina
- funkcionalnosti i funkcionalne sigurnosti e-cigareta
- sigurnosti za djecu i otpornosti na curenje (osobito tijekom punjenja) uređaja za elektroničku cigaretu
- za neke od uzoraka provjeravali su se i sastojci upotrijebljenih aerosola.

Uz laboratorijska ispitivanja TNT-ovi su provjeravali i prateća upozorenja, oznake i upute na svojim nacionalnim jezicima. Tehnički stručnjak pripremio je kontrolni popis s glavnim zahtjevima kako bi TNT-ovima pružio dodatne smjernice.

2. Uzorkovanje i ispitivanje

2.1 Distribucija uzorkovanja

Uzorkovanje je provedeno na temelju prethodnog izbora svakog TNT-a, a u skladu s osobitostima svakog tržišta.

TNT-ovi su birali kako ukupan broj uzoraka distribuirati između dviju kategorija proizvoda te hoće li uzorkovati proizvode iz obje kategorije proizvoda ili samo iz jedne.

TNT-ovi su ukupno prikupili ukupno 170¹ uzoraka, a laboratorij je ispitao njih 169: 132 uzorka e-tekućina i 37 e-cigareta. U tablici u nastavku naveden je broj laboratorijski ispitanih uzoraka po TNT-u.

Tablica 2 – Broj ispitanih uzoraka po TNT-u

ZEMLJA	TNT	Broj e-cigareta	Broj e-tekućina	Ukupno ispitanih proizvoda
Belgium	Savezna javna služba (FPS) – Zdravlje, sigurnost prehrambenog lanca i okoliš	/	25	25
	Federalno gospodarstvo za javne službe – Opća uprava za kvalitetu i sigurnost	9	/	9
Bugarska	Povjerenstvo za zaštitu potrošača	7	18	25
Finska	Nacionalno nadzorno tijelo za dobrobit i zdravlje	3	17	20
Hrvatska	Državni inspektorat	4	26	30
Island	Uprava za stanovanje i izgradnju	6	31	37
Litva	Državna uprava za zaštitu prava potrošača	5	15	20
Švedska	Švedski nacionalni odbor za električnu sigurnost	3	/	3
Ukupno		37	132	169

TNT-ovi su odabrali svoje preferirane kanale uzorkovanja, a proizvode su prikupljali i na mreži i iz fizičkih trgovina. Velika većina, 167 uzoraka (99%) od ukupno 169 uzoraka, prikupljena je u fizičkim trgovinama.

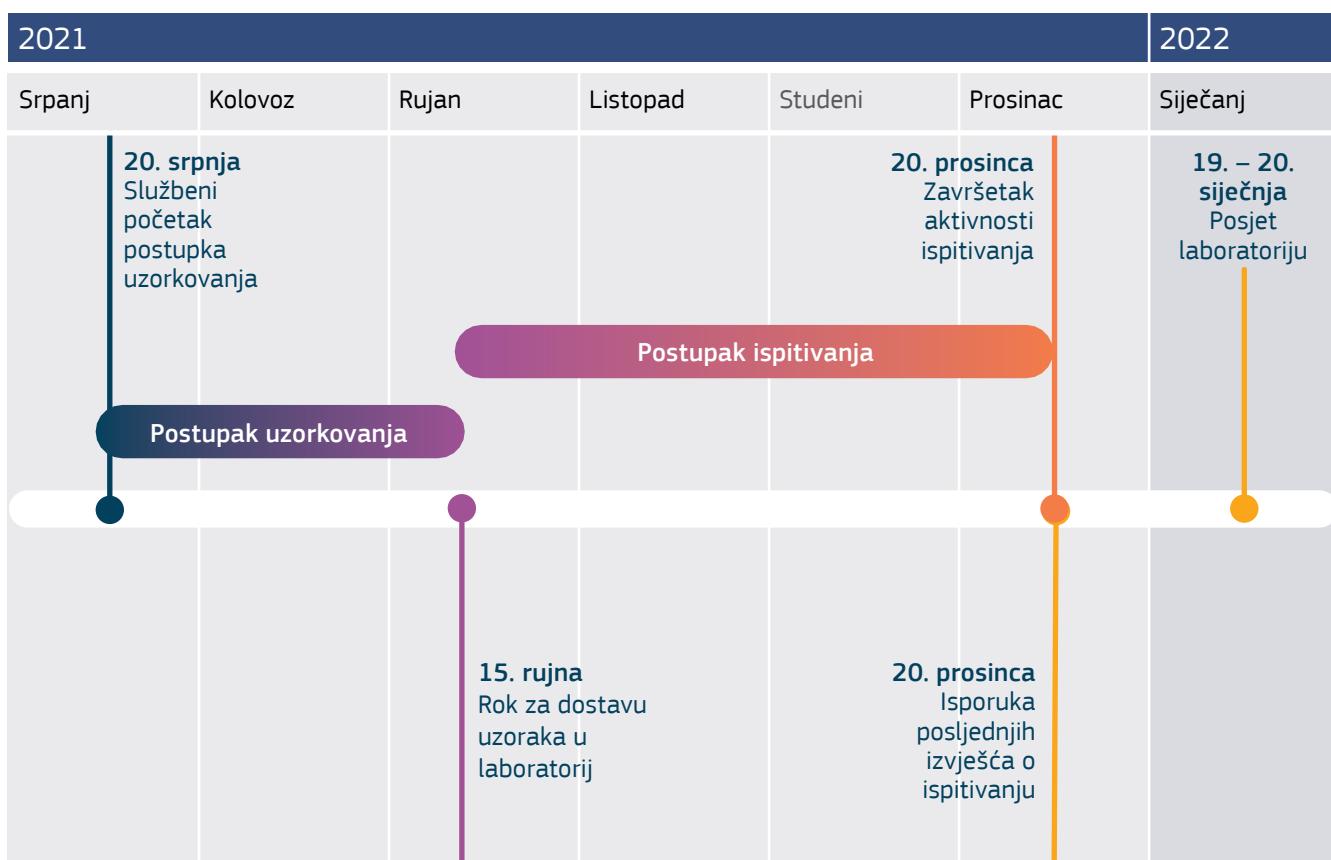
¹ Laboratorij nije uspio provesti većinu testova na jednom uzorku e-cigaretre jer primljene kapsule nisu bile kompatibilne s baterijom uređaja.

2.2 Postupak ispitivanja

Na temelju opsežnih uredskih istraživanja identificirano je 207 akreditiranih laboratorija koja se nalaze u EU-u/EGP-u. Projektni tim pripremio je specifikacije natječaja i pozvao laboratorije da dostave ponude. TNT-ovima su predstavljene usporedne analize tehničke prikladnosti i finansijskih ponuda pet laboratorija koji su odgovorili na poziv. TNT-ovi su odabrali laboratorij koji je dobio najviše bodova u pogledu tehničke kvalitete; imao je kapacitet za obavljanje svih traženih testova, a cijena koju je ponudio bila je konkurentna.

TNT-ovi su imali dva mjeseca da prikupe uzorke i pošalju ih u laboratorij. U procesu ispitivanja nije bilo kašnjenja te je završen 20. prosinca. Posjet laboratoriju održan je 19. i 20. siječnja (u hibridnom formatu²).

Slika 1 – Hodogram postupka uzorkovanja i ispitivanja

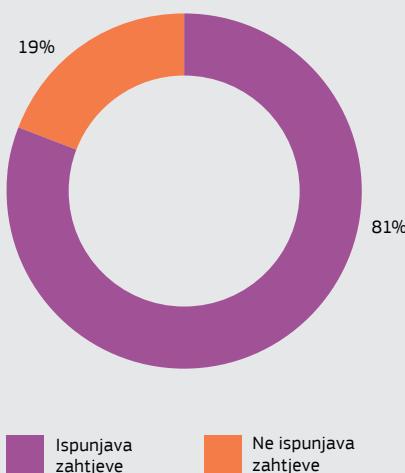
² Članovi tima ugovaratelja i predstavnici Glavne uprave Europske komisije za pravosuđe i zaštitu potrošača (GU JUST) bili su u laboratoriju s audiovizualnim timom; TNT-ovi su se pridružili sastanku preko Zooma.

3. Rezultati ispitivanja

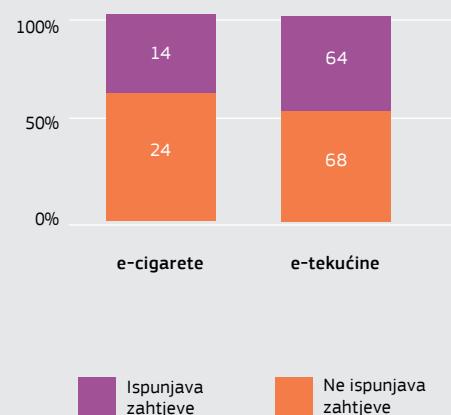
3.1 Pregled rezultata ispitivanja i glavni nalazi

Ukupno 137 od 169 uzoraka koje je ispitao laboratorij ispunilo je zahtjeve definirane u konačnom planu ispitivanja, kao što je prikazano u tablici u nastavku. Preostala 32 uzorka nisu ispunila barem jedan od zahtjeva.

Slika 2 – Cjelokupni rezultati ispitivanja (N = 169)

Slika 3 – Rezultati provjera upozorenja, oznaka i uputa (N = 170)

TNT-ovi su provjerili upozorenja, oznake i upute na svojim nacionalnim jezicima: zahtjeve nije ispunjavalo 54 % uzoraka.

Glavni problemi povezani s e-cigaretama odnosili su se na: izostanak informacija o ovisnosti i toksičnosti; izostanak podataka za kontakt proizvođača/uvoznika; izostanak upozorenja na jezicima zemlje prodaje. Glavni razlozi zbog kojih

e-tekućine ne ispunjavaju zahtjeve bili su: izostanak informacija o količini nikotina po dozi; izostanak zdravstvenih upozorenja; izostanak popisa sastojaka u padajućem redoslijedu težine ili netočno navedeni popisi.

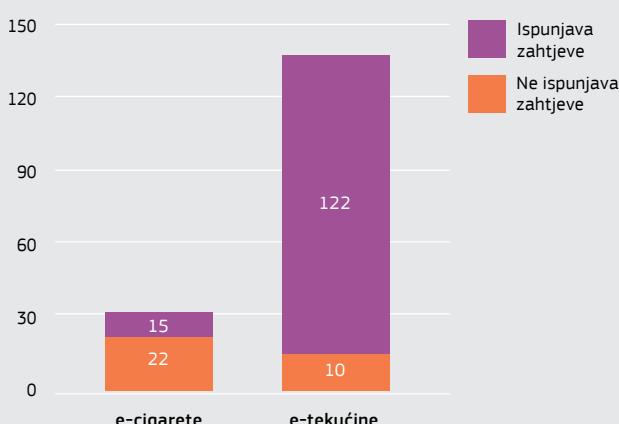

3.2 Rezultati po vrsti ispitivanja

Vrsta proizvoda s najvećim brojem uzoraka koji nije ispunio barem jedan od zahtjeva bile su e-cigarete. Ukupno 60% e-cigareta i 8% e-tekućina nije ispunilo barem jedan od zahtjeva plana ispitivanja.

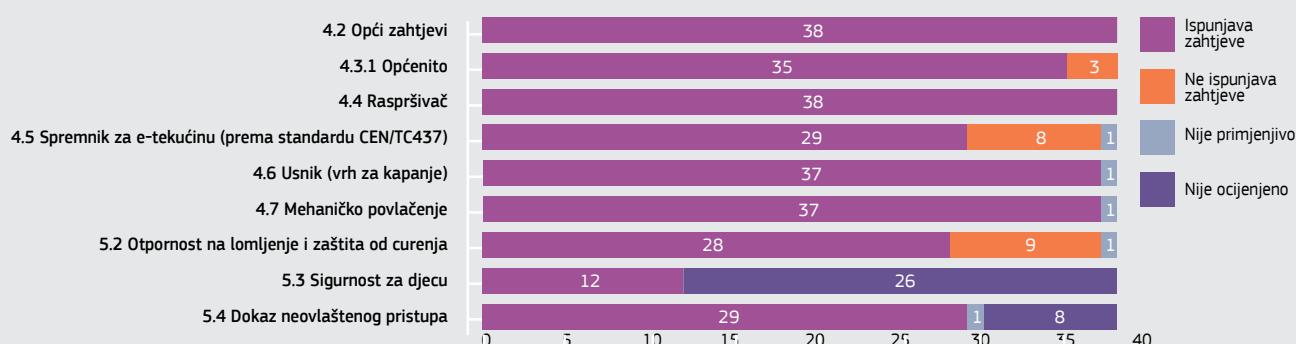
Slika 4 – Rezultati ispitivanja po vrsti proizvoda (N = 169)

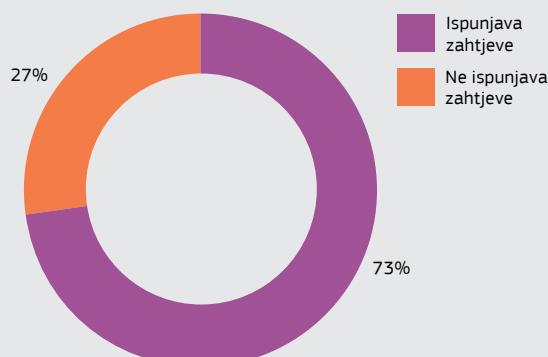
Rezultati ispitivanja po odredbi prikazani su u grafikonima u nastavku.

e-cigarete

Slika 5 – Rezultati po odredbama standarda CEN/TS 17287:2019 – e-cigaretre (N=38)

Slika 6 – Rezultati prema odredbi 6 standarda ISO 13127:2012 – Metode mehaničkog ispitivanja za sustave pakiranja koji se mogu ponovno zatvoriti i sigurni su za djecu (e-cigaretre) (N=37)

Ispitivanja emisije

Ispitivanja emisije provedena su na 10 uzoraka e-cigareteta opskrbljenih e-tekućinama. Laboratorij je nasumično odabran jedan uzorak od svakog od 10 TNT-ova zainteresiranih za provedbu ispitivanja emisije. Grafikoni u nastavku prikazuju rezultate u vezi s masenim udjelom aerosola, emisijama aldehida i emisijom teških metala.

Za jedan uzorak vrijednost masenog udjela aerosola bila je 82, što je više od 16 puta više od rezultata medijana. Ovaj proizvod ima netične vrijednosti, a također je pokazao visoke vrijednosti u pogledu formaldehida, acetaldehida i akroleina, kao što je prikazano u nastavku.

Tablica 3 – Rezultati ispitivanja emisije – Maseni udio aerosola

Ukupni maseni udio aerosola (mg/ispuhnuti oblačić dima)

Pojedinačni rezultati	4.3
	16
	5
	5.2
	3.1
	5.4
	82
	2.4
	6
	3.5
Prosječno	13.29
Maksimum	82
Minimum	2.4
Medijan	5.1

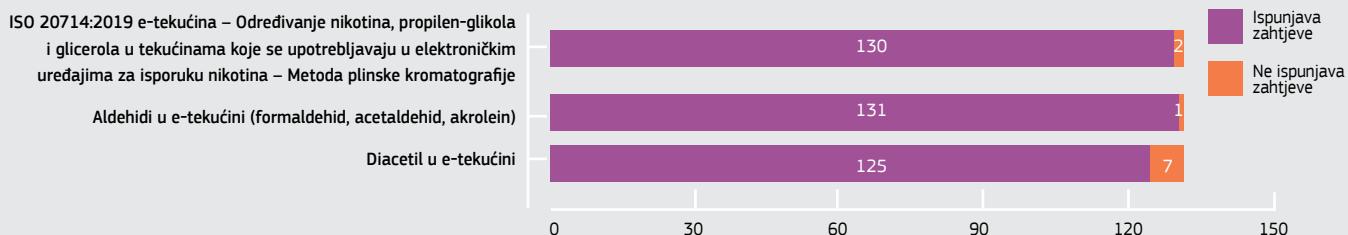
Tablica 4 – Rezultati ispitivanja emisije – Formaldehid, acetaldehid i akrolein

Formaldehid (µg/ispuhnuti oblačić dima)	Formaldehid (µg/200 ispuhnutih)	Acetaldehid (µg/ispuhnuti oblačić dima)	Acetaldehid (µg/200 ispuhnutih oblačića dima)	Akrolein (µg/ispuhnuti oblačić dima)	Akrolein (µg/200 ispuhnutih oblačića dima)	Emisija teških metala (kadmij, krom, željezo, olovo, nikal, titanij, aluminij, bakar) (ug/ ispuhnuti oblačić dima)	Emisija teških metala (µg/200 ispuhnutih oblačića dima)
< 0.1	<20	< 0.2	<40	< 0.2	<40	Nisu otkriveni metali	Nije primjenjivo
< 0.1	<20	< 0.2	<40	< 0.2	<40	Nisu otkriveni metali	Nije primjenjivo
0.49	98	0.22	44	< 0.2	<40	nikal: 0,022 bakar: 0,065 drugi metali nisu otkriveni	nikal: 4,4
0.15	30	< 0.2	<40	< 0.2	<40	Nisu otkriveni metali	Nije primjenjivo
< 0.1	<20	< 0.2	<40	< 0.2	<40	bakar: 0,018 drugi metali nisu otkriveni	bakar: 3,6
< 0.1	<20	< 0.2	<40	< 0.2	<40	Nisu otkriveni metali	Nije primjenjivo
8.4	1680	25	5000	1.1	220	aluminij: 0,41 drugi metali nisu otkriveni	aluminij: 82
0.75	150	< 0.2	<40	< 0.2	<40	Nisu otkriveni metali	Nije primjenjivo
0.49	98	< 0.2	<40	< 0.2	<40	Nisu otkriveni metali	Nije primjenjivo
< 0.1	<20	< 0.2	<40	< 0.2	<40	olovo: 0,013 aluminij: 0,37 drugi metali nisu otkriveni	olovo: 2,6 aluminij: 60

e-tekućine

Slika 7 – Rezultati po odredbi – e-tekućine

Tablica 5 – Mjerenje gustoće e-tekućina

Mjerenje gustoće e-tekućina (g/ml)	
Zbrojene vrijednosti	132
Prosječno	1.14
Maksimum	1.26
Minimum	0.99
Medijan	1.14

3.3 Rezultati po maloprodajnom kanalu

Gotovo svi uzorci (99%) došli su iz fizičkih trgovina. Budući da su samo dva uzorka prikupljena na internetu, rezultati ispitivanja ne mogu se smatrati reprezentativnima: jedan uzorak od dva uzorka prikupljena na internetu nije ispunio barem jedan od zahtjeva standarada (50%). Ukupno 19 % uzoraka prikupljenih u fizičkim trgovinama nije ispunilo barem jedan od zahtjeva standarada.

3.4 Zaključci o rezultatima ispitivanja

Rezultati laboratorijskih ispitivanja pokazali su da 32 ispitana proizvoda od njih 169 (19%) ne ispunjavaju barem jedan od zahtjeva plana ispitivanja.

U usporedbi s e-tekućinama (10, 8%) mnogo veći broj uzorka e-cigareta nije ispunio relevantne zahtjeve (22, 60%).

Više od polovice procijenjenih proizvoda (54%) imalo je netočna upozorenja, oznake i upute ili ih nisu ni imali. GS-ovi moraju uvesti poboljšanja kako bi zaštitili potrošače u EU-u od e-cigareta i e-tekućina koje ne ispunjavaju relevantne zahtjeve, a stavljuju se na jedinstveno tržište.

e-cigarete

Rezultati ispitivanja e-cigareta pokazali su da 21 uzorak od 37 ispitanih uzorka (60%) ne ispunjava relevantne zahtjeve. Glavni razlozi za to odnosili su se na sustav pakiranja uređaja koji se može ponovno zatvoriti i koji djeca ne mogu otvoriti, njegovu otpornost na lomljenje i na sustave koji upotrebljavaju kao zaštitu od istjecanja iz spremnika tekućine. Nekoliko proizvoda nije ispunilo više zahtjeva u pogledu zadržavanja e-tekućine.

e-tekućine

Rezultati ispitivanja e-tekućina pokazali su da 10 uzoraka od 132 ispitana uzorka (8%) ne ispunjava relevantne zahtjeve. Većina uzorka koji nisu ispunili zahtjeve (7 od 10) imala je probleme povezane s prisutnošću diacetila, aditiva hrani koji se upotrebljava za dobivanje okusa maslaca. Dva uzorka e-tekućine koja nisu ispunila zahtjeve imala su probleme s prisutnošću aldehida koji se obično smatraju otrovnima i potencijalno mogu našteti korisnicima.

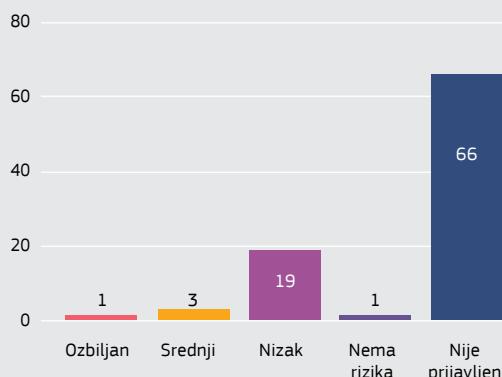

4. Procjena rizika i mjere

4.1 Rezultati procjene rizika

Prema Direktivi o duhanskim proizvodima (2014/40/EU) (TPD) elektroničke cigarete i spremnici za ponovno punjenje mogu se staviti na tržište samo ako su sukladni s TPD-om i svim ostalim relevantnim zakonodavstvom EU-a. Pri procjeni predstavlja li proizvod rizik pristup se mora temeljiti na Odluci (EU) 2019/417³ (Smjernice RAPEX). Kako bi razvili procjene rizika, TNT-ovi su upotrijebili alat Smjernice za procjenu rizika (SPR)⁴ kojima upravlja Europska komisija. Neki TNT-ovi nisu mogli izvršiti procjenu rizika jer nisu bili nadležna tijela u svojoj nadležnosti. Na slici 8 prikazane su razine rizika (na temelju procjena rizika koje su proveli TNT-ovi) uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve.

Slika 8 – Pregled razina rizika ispitanih uzoraka (N=90)

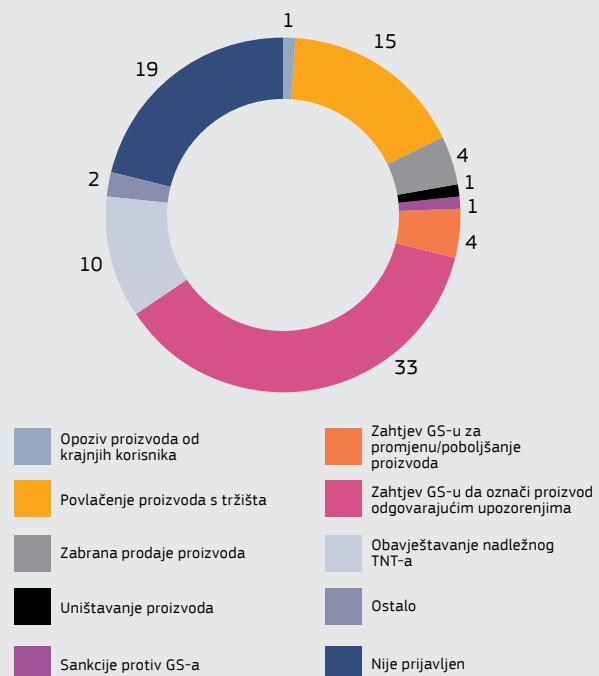
4.2 Poduzete korektivne mjere

Na temelju rezultata ispitivanja i provedenih procjena rizika TNT-ovi odlučuju koje korektivne mjere treba poduzeti u pogledu proizvoda koji ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene u zakonodavstvu EU-a i/ili primjenjivim standardima osmišljene kako bi se sprječilo stavljanje opasnih proizvoda na jedinstveno tržište. Grafikon 9 ilustrira glavne poduzete mjere.

Nadalje, kada se utvrdi ozbiljan rizik, TNT-ovi su zakonski dužni dostaviti obavijest na portal Safety Gate (u skladu s člankom 12.1 Direktive o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ) (GPSD)⁵). Smjernicama RAPEX⁶ također se preporučuje dostava obavijesti o mjerama poduzetima u vezi s proizvodima koji nisu ozbiljno rizični.

Na temelju aktivnosti pokrenutih zajedničkom kampanjom ispitivanja za 12 proizvoda bilo je potrebno dostaviti obavijest na portal Safety Gate, a na čekanju je obavijest za još jedan proizvod.

Slika 9 – Mjere poduzete za proizvode ispitane u sklopu ovog AOP-a (N=90)

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019D0417&from=EN>

⁴ <https://ec.europa.eu/rag/#/screen/home>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0095>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4390682>

5. Zaključci i preporuke

5.1 Zaključci

Ukupno 19 % uzoraka nije ispunilo barem jedan od zahtjeva plana ispitivanja. U usporedbi s e-tekućinama (8%) mnogo veći broj uzoraka e-cigareta nije ispunio relevantne zahtjeve (60%).

Više od polovice procijenjenih proizvoda imalo je netočna upozorenja, oznake i upute ili ih nisu ni imali. Oni su važan dio profila rizika svakog proizvoda jer korisnicima pružaju ključne informacije o sastavljanju proizvoda i ispravnoj upotrebi, a također potiču povjerenje u pogledu usklađenosti s drugim regulatornim kontrolama koje se bave rizikom proizvoda.

GS -ovi moraju poraditi na poboljšanjima kako bi zaštitali korisnike e-cigareta u EU-u kao i druge koji bi mogli doći u kontakt s tim proizvodima (npr. mala djeca).

TNT-ovi su na temelju ishoda ovog PSA-a na portalu Safety Gate objavili 12 obavijesti (na čekanju je jedna dodatna obavijest). Neki TNT-ovi nisu mogli izvršiti procjenu rizika jer nisu bili nadležna tijela u svojoj nadležnosti. Općenito govoreći, TNT-ovi su od GS-ova zatražili da promijene/poboljšaju proizvod ili su zabranili prodaju proizvoda za uzorce za koje je procijenjeno da predstavljaju ozbiljne ili srednje rizike.

5.2 Preporuke za dionike

Sljedeće preporuke temelje se na ishodu procesa ispitivanja i rasprava među TNT-ima tijekom projekta.

Za potrošače

Upozorenja, oznake i upute. Posebnu pozornost обратите на upozorenja i oznake uz proizvode. Trebali bi biti dostupni na nacionalnim jezicima zemlje prodaje.

Korištenje proizvoda. Pročitajte upute isporučene s e-cigaretama i e-tekućinama te ih pozorno slijedite. Nemojte mijenjati postavke uređaja ili dozu priloženih e-tekućina; to može biti nesigurno. Uvijek slijedite upute, posebno u pogledu impedancije zavojnice, vrste e-tekućine koja će se upotrebljavati i postavki snage: to će minimizirati rizik od stvaranja opasnih kemičkih (aldehida) tijekom parenja (kao rezultat prezagrijavanja e-tekućina ili zavojnica). Važno je da se uređaji ne upotrebljavaju na previškim temperaturama jer to povećava rizik od stvaranja opasnih spojeva ili iz zavojnice ili iz e-tekućine (kao rezultat njihova izgaranja). Ako para ima okus zagorenog, prilagodite postavke ili zamjenite zavojnicu.

Ove proizvode čuvajte izvan dohvata djece i ne ostavljajte ih bez nadzora. Iako postoje ugrađene kontrole u pogledu sigurnosti za djecu, neki proizvodi ne ispunjavaju te zahtjeve i predstavljaju povećani rizik za djecu ako dođu u kontakt s njima.

Opozivi i prijava sigurnosnih problema. Budite svjesni gdje se mogu pronaći informacije o povučenim proizvodima i reagirajte kada vam se obrate u vezi s opozivom. Nadgledajte internetsku stranicu prodavatelja i sustav Safety Gate (sadržava informacije o opozvanim ili zabranjenim proizvodima). Bilo koji sigurnosni problem koji se utvrdi uvijek treba prijaviti nadležnom TNT-u.

Za gospodarske subjekte

Budite svjesni svojih obveza prema važećim zakonima. Poduzmite sve potrebne mјere opreza kako biste osigurali da su proizvodi u potpunosti usklađeni s Direktivom o duhanskim proizvodima (2014/40/EU) (TPD), Uredbom CLP i GPSD-om.

Provodite redovite kontrole svojih proizvoda.

- Bitno je potvrditi je li dizajn u skladu sa zahtjevima TPD-a i GPSD-a; razvijeni su standardi kako bi pomogli u tome, posebno u vezi sa sustavima za zaštitu djece.
- Također je bitno provoditi kontrolu proizvodnje kako bi se osigurala dosljedna kvaliteta i uključile specifikacije koje osiguravaju da proizvodni proces uvijek slijedi potvrđeni dizajn. Usto je važno uspostaviti i održavati sustav za prikupljanje informacija o svim sumnjivim štetnim učincima koji proizvodi mogu imati na zdravlje ljudi.

- Pozorno kontrolirajte razvoj aroma kako biste osigurali da ne sadržavaju spojeve koji se smatraju štetnima.
- Ključno je procijeniti kvalitetu e-tekućina kako bi se osigurali dosljedni sastavi koji ispunjavaju zahtjeve TPD-a.
- Odredite sadržaj emisija aerosola u assortimanu proizvoda kako biste osigurali eliminiranje potencijalno štetnih spojeva i elemenata.

Opozivi. Jasno komunicirajte s potrošačima o tome kako trebaju registrirati proizvode koje kupuju kako bi dobili informacije o mjerama opoziva. Obavijesti o opozivu uvijek moraju biti jasne i dostupne te uvijek morate navesti opasnosti koje proizvod predstavlja. Redovito pratite učinak opoziva i prilagodite strategiju u skladu s tim.

Za europska i nacionalna tijela

Držite e-cigarete i e-tekućine pod nadzorom. S obzirom na to da jedan od pet ispitanih uzoraka nije ispunjavao zahtjeve plana ispitivanja i da više od polovice uzoraka nije ispunilo zahtjeve o upozorenjima, oznakama i uputama, te proizvode treba držati pod nadzorom (provoditi dodatna ispitivanja i formalne provjere). Ta kršenja usklađenosti, iako ih neki proizvođači ponekad smatraju samo tehničkim nedostatkom, izravan utječu na rizik potrošača. Oni također ukazuju na to da postoji povećan rizik od drugih loših praksi u vezi s netehničkim zahtjevima, što povećava vjerojatnost fizičkih ili kemijskih opasnosti, a time i rizika koje predstavljaju proizvodi.

Intenzivirajte suradnju između tijela koja primaju obavijesti i TNT-ova. Obavijesti o proizvodima jasan su pokazatelj rizika, ali također pružaju vrijednu bazu podataka na temelju koje TNT-ovi mogu provoditi ciljane intervencije usmjerene na osiguranje usklađenosti i smanjenje rizika.

Suradujte s organizacijama za standardizaciju. U cilju poboljšanja sigurnosti ovih proizvoda razvoj europskih standarda za e-cigarete i tekućine posebno je prikidan za utvrđivanje jasnijih metoda ispitivanja prema kojima se mogu procijeniti rizici tih proizvoda.

1. Što je CASP?

Koordinirane aktivnosti za sigurnost proizvoda (CASP) tijelima za nadzor tržišta (TNT-ovi) iz zemalja EU-a/EGP-a omogućuju suradnju i jačanje sigurnosti proizvoda koji se stavljaju na jedinstveno tržište.

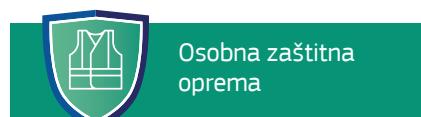
Aktivnosti povezane s određenim proizvodom (AOP-ovi) ispituju različite vrste proizvoda koji mogu predstavljati rizik za potrošače. Proizvode bирају i prikupljaju TNT-ovi koji su uključeni i pregledavaju ih prema zajednički utvrđenom planu ispitivanja.

Horizontalne aktivnosti (HA-ovi) pružaju forum TNT-ovima za razmjenu ideja i primjera najboljih praksi. Pod vodstvom tehničkog stručnjaka razvijaju zajedničke pristupe, postupke i praktične alate za nadzor tržišta.

Hibridne aktivnosti olakšavaju horizontalne rasprave i provode kampanje ispitivanja. Rezultati se upotrebljavaju za razvoj zajedničkih pristupa i metodologija.

CASP 2021 uključuje pet AOP-ova, tri HA-ova i jednu hibridnu aktivnost. Njih su prethodno odabrali uključeni TNT-ovi kroz konzultacije koje je organizirao GU JUST.

Aktivnosti povezane s određenim proizvodom (AOP-ovi)

Horizontalne aktivnosti (HA-ovi)

Uloge i odgovornosti

EISMEA

- Ugovorno tijelo – upravlja upravnim odnosom s izvođačem radova uime GU JUST-a
- Nadgleda i odobrava sve ugovorne isporuke

Izvođač EY/Praxis

- Koordinira provedbom i organizacijom aktivnosti
- Pruža tehničku i logističku pozadinu
- Odgovoran za izvešćivanje, komunikaciju i širenje ishoda

Tijela za nadzor tržišta država članica EU-a/EGP-a

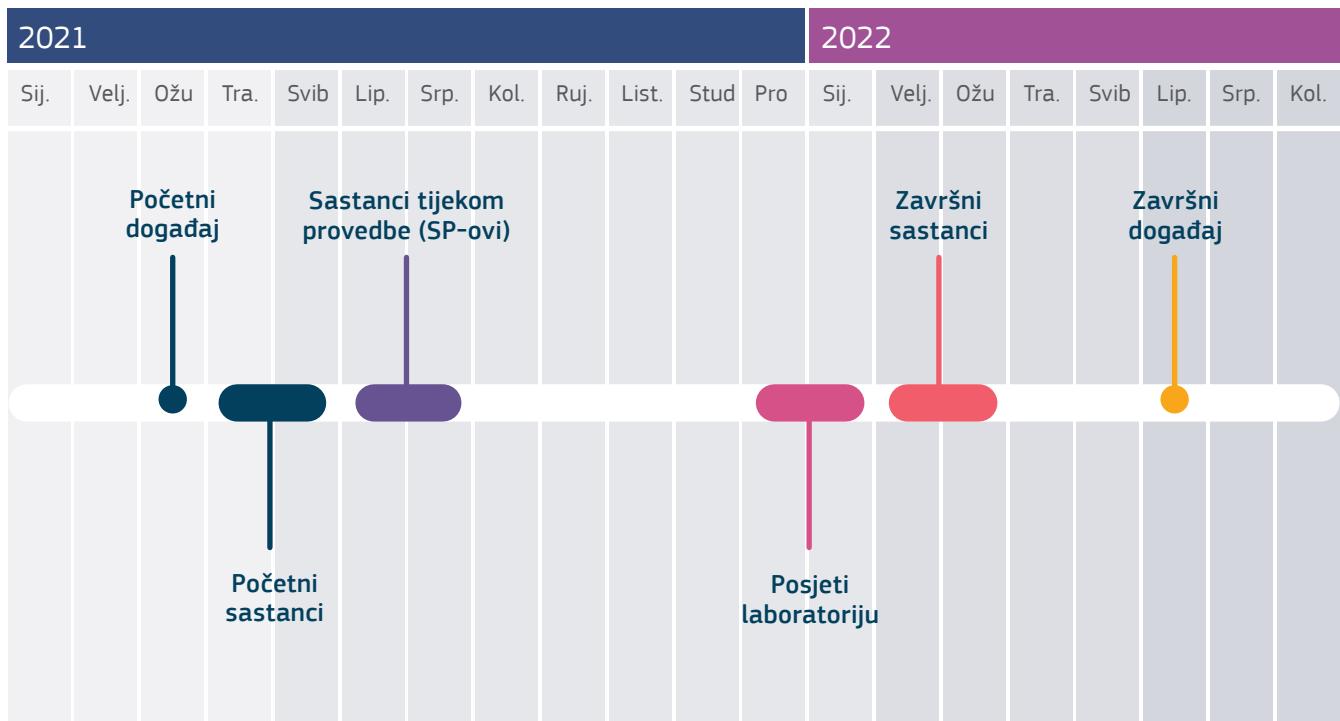
GU JUST

- Nadgleda planiranje i izvršenje projekata CASP-a
- Osigurava operativno vodstvo, upravljanje i uspješnu provedbu
- Podržava TNT-ove koji sudjeluju pružanjem smjernica

Tehnički stručnjak (jedan po AOP-u)

- Pruža tehničke savjete i smjernice TNT-ovima
- Pomaže pri izradi plana uzorkovanja i ispitivanja te odabiru najprikladnijeg laboratorija
- Analizira rezultate, pomaže pri procjeni utvrđenih rizika i predlaže preporuke

2. Hodogram za AOP

Kontinuirana interna komunikacija preko platforme Wiki Confluence

POČETAK	UZORKOVANJE I ISPITIVANJE	IZVJEŠĆIVANJE	VANJSKE KOMUNIKACIJE
Uredsko istraživanje	Natječaj za izbor laboratorija	Procjena rizika	Razvoj komunikacijskog skupa alata
Razgovori za utvrđivanje područja primjene	Odabir i ugovaranje laboratorija	Koordinacija mjera koje donose TNT-ovi	Razvoj komunikacijskih poruka
Nacrt plana ispitivanja i uzorkovanja	Uzorkovanje i transport	Izrada završnih izvješća	Pokretanje komunikacijske kampanje
Laboratorijsko mapiranje	Postupak ispitivanja i izvješća o ispitivanju	Odlaganje ili povrat uzoraka TNT-ovima	Procjena učinka

3. Alati i procesi AOP-a

EUROPSKA KOMISIJA
Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
E-mail: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Europska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije.

© Europska unija, 2022

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uredena je na temelju Odluke Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39).
Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).
To znači da je ponovna uporaba dopuštena uz navođenje relevantnih podataka i svih izmjena.

Za svaku uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije možda će biti potrebljano zatražiti dopuštenje izravno od odgovarajućih nositelja prava.

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa:
https://europa.eu/european-union/index_hr

Ured za publikacije
Europske unije

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2022
PDF ISBN 978-92-76-51892-1 doi:10.2838/119971 DS-01-22-324-HR-N